

Sygn. akt IV Ka 411/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 listopada 2013r.

Sąd Okręgowy w Kaliszu IV Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Kościelniak

Protokolant Władysława Pospieszyńska

przy udziale oskarżyciela asp. sztabowego Krzysztofa Krymarysa z Komendy Miejskiej Policji w Kaliszu

po rozpoznaniu w dniu 7 listopada 2013r.

sprawy J. J.

obwinionego o wykroczenie z art. 100 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 29 ust. 1 pkt 2

Ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę obwinionego

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostrowie Wlkp.

z dnia 27 sierpnia 2013r. sygn. akt II W 418/12

Na podstawie art. 437§ 1 i 2 kpk w zw. z art. 109§2kpw.

Uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu

do ponownego rozpoznania

Sygn. akt IV Ka 411/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 27 sierpnia 2013 r. w sprawie II W 418/12 Sąd Rejonowy w Ostrowie Wlkp. uznał obwinionego J. J. za winnego tego, że:

w okresie czasu od dnia 21 września 2011r. do dnia 16 listopada 2011r., woj. (...), wprowadził po raz pierwszy do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, poprzez oferowanie do sprzedaży na aukcji a. suplementów diety bez powiadomienia Głównego Inspektora Sanitarnego w W., w wyniku czego dokonał sprzedaży 176 szt. produktów o nazwie: „D., „D. (1), „E., „T., „A., „H.”, „H. T.”

tj. wykroczenia z art. 100 ust. 1 pkt 3 w zw. z art. 29 ust. 1 pkt 2 Ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu grzywnę w kwocie 500 zł. oraz zasądził od Skarbu Państwa na rzecz Kancelarii Adwokackiej adw. S. B. kwotę 265,68 zł. tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej obwinionemu z urzędu. Nadto zwolnił obwinionego od ponoszenia kosztów postępowania obciążając nimi Skarb Państwa.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył obrońca obwinionego z urzędu adw. S. B..

Wyrokowi apelujący zarzucił:

1. Obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a w szczególności

- art. 8 kpw w zw. z art. 5 § 2 kpk w zw. z art. 7 kpk poprzez rażące naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów,

- art. 8 kpw w zw. z art. 20 §3 kpw w zw. z art. 5 § 1 kpk w zw. z art. 74 § 1 kpk poprzez naruszenie zasady domniemania niewinności,

2. Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na jego treść, będący następstwem przyjęcia za udowodnione faktów bez dostatecznej ku temu podstawy oraz przyjęcia nietrafnych kryteriów oceny zebranego materiału dowodowego w szczególności poprzez niewskazanie przez Sąd, na jakich dokumentach oparł swoje wyrokovanie, niewyjaśnienie też, jak ustalił, że przedmiotowe substancje stanowią suplementy diety i istnieje wobec nich obowiązek powiadomienia Głównego Inspektora Sanitarnego o ich wprowadzeniu po raz pierwszy do sprzedaży na terytorium RP, a także niewskazanie przez Sąd, jak ustalił, że substancje te zostały wprowadzone pierwszy raz do obrotu na terytorium RP, błędne oparcie się na wyjaśnieniach obwinionego cierpiącego na zaburzenia psychiczne i nie powtórzonych na rozprawie, co w konsekwencji doprowadziło do bezpodstawnego przyjęcia, że obwiniony w okresie od dnia 21.09.2011r. do dnia 16.11.2011r. w O.wprowadził po raz pierwszy do obrotu na terytorium RP poprzez oferowanie sprzedaży na aukcji a. suplementów diety bez powiadomienia Głównego Inspektora Sanitarnego w W., w wyniku czego dokonał sprzedaży produktów o nazwie D., D. (1), E., T., A., H., H. T., jak również bezpodstawne przyjęcie, że można obwinionemu przypisać jakąkolwiek winę w zakresie popełnienia przedmiotowych czynów, a tym bardziej winę umyślną i to pomimo tego, że przedmiotowa opinia biegłego sądowego z dziedziny psychiatrii wskazuje na występowanie u obwinionego zaburzeń psychicznych i nie precyzuje okresów, w których obwiniony był niepoczytalny,

3. Obrazę przepisów prawa materialnego poprzez naruszenie art. 104 §

1 pkt 7 kpw w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 kpw poprzez błędne orzeczenie przez Sąd, co do czynów wobec których zachodziła okoliczność wyłączająca postępowanie w postaci przedawnienia ich karalności za okres po dniu 21.09.2011r. do dnia prawomocnego zakończenia postępowania

w przedmiotowej sprawie,

W konkluzji apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku

i umorzenie postępowania w stosunku do czynów objętych przedawnieniem karalności. Natomiast co do pozostałych czynów wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia poprzez uniewinnienie obwinionego od zarzucanych mu czynów ewentualnie o uchylenie przedmiotowego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Nadto z ostrożności procesowej, w razie uznania winy obwinionego powyższemu wyrokowi apelujący zarzucił rażącą niewspółmierność orzeczonej wobec obwinionego kary grzywny w kwocie 500 zł., podczas gdy stopień winy obwinionego, stopień społecznej szkodliwości popełnionego wykroczenia,

a także cele jakie kara ta winna spełnić w zakresie prewencji szczególnej

i ogólnej, uzasadniają orzeczenie łagodniejszej kary grzywny.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja obrońcy obwinionego J. J. zasługuje częściowo na uwzględnienie.

Przede wszystkim wskazać trzeba, że uzasadnienie zaskarżonego wyroku, które winno odzwierciedlać tok rozumowania Sądu orzekającego i stanowić wyczerpującą odpowiedź na pytanie dlaczego taki właśnie, a nie inny wyrok został wydany, tychże wymogów nie spełnia.

Obwinionemu zarzucono popełnienie wykroczenia z art. 100 ust. 1 pkt

3 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia polegającego na tym, iż obwiniony wprowadził po raz pierwszy do obrotu suplementy diety bez powiadomienia Głównego Inspektora Sanitarnego.

Zadaniem Sądu orzekającego było więc w pierwszej kolejności wyjaśnienie czy produkty wprowadzone przez J. J. do obrotu stanowiły faktycznie suplementy diety.

Zgodnie z art. 3 ust. 3 pkt 39 cyt. ustawy suplement diety to środek spożywczy, którego celem jest uzupełnienie normalnej diety będący skoncentrowanym źródłem witamin lub składników mineralnych lub innych substancji wykazujących efekt odżywczy lub inny fizjologiczny, pojedynczych lub złożonych wprowadzony do obrotu w formie umożliwiającej dawkowanie (...), z wyłączeniem produktów posiadających właściwości produktu leczniczego w rozumieniu przepisów prawa farmaceutycznego.

Sąd Rejonowy tą kwestią w ogóle się nie zajął. Jak wynika z bardzo ogólnikowych, pisemnych motywów zaskarżonego wyroku nie miał wątpliwości, iż oferowane przez obwinionego produkty to suplementy diety. Ustalenie to jednak budzi poważne zastrzeżenia.

Obwiniony wprowadził do obiegu produkty nabyte jako suplementy diety za pośrednictwem serwisu aukcyjnego E. o nazwach handlowych D., D. (1) E., T., A., H., H. T..

Tymczasem z pisma Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 5 czerwca 2012r. (k. 96 – 97) wynika, iż rośliny H. G. wchodząca w skład produktu o nazwie H. i H. T. oraz E. L. będąca składnikiem produktu o nazwie T., do 15 maja 1997r. nie były stosowane do celów żywienia człowieka, a aktualnie są traktowane jako nowa żywność w rozumieniu pkt 17 cyt. wyżej ustawy o bezpieczeństwie żywienia i żywności.

Z kolei ekstrakt z gorzkiej pomarańczy Citrus Aurantium będący składnikiem produktu o nazwie E. i A. jest źródłem synefryny, a zdaniem Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności stosowanie tego środka w suplementach diety wydaje się kontrowersyjne.

Nadto Główny Inspektor Sanitarny zwrócił też uwagę w powołanym piśmie, iż preparaty zawierające guggulsteron powinny być traktowane nie jako środki spożywcze, a jako produkty lecznicze, a środek ten zawierają produkty E., H. i H. T..

W odniesieniu do produktów prezentowanych jako suplementy diety,

w składzie których deklarowana jest zawartość (...) (D.), z pisma Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z dnia 22 lipca 2011r. (k. 29 – 30) wynika, że stosowanie produktów D. powinno podlegać „co najmniej konsultacji lekarskiej jak w przypadku innych produktów leczniczych”.

Lektura wyżej cytowanych pism dostarcza niewątpliwej wiedzy o tym czy oferowane przez obwinionego produkty były czy też nie suplementami diety jedynie w odniesieniu do produktów o nazwie E., H. i H. T., bowiem wyraźnie wskazuje, iż należy je traktować jako produkty lecznicze, a więc w myśl powołanego wcześniej art. 3 ust. 3 pkt 39 cytowanej ustawy, nie są to suplementy diety.

Co do pozostałych produktów wprowadzonych do obrotu przez obwinionego z uwagi na niejasną odpowiedź Głównego Inspektora Sanitarnego konieczne jest jednoznaczne ustalenie czy produkty D., D., T. i A. z uwagi na swój skład są suplementami diety i w tym zakresie należy postępowanie dowodowe uzupełnić.

Wskazać należy, że co do wszystkich produktów wprowadzanych po raz pierwszy do obrotu przez obwinionego, Główny Inspektor Sanitarny w piśmie

z dnia 8 maja 2012r. (k. 95) wypowiedział się jasno, iż obwiniony nie wywiązał się z obowiązku zawiadomienia o tym fakcie. Chybiony jest zatem zarzut apelacji, iż Sąd Rejonowy nie wskazał na jakiej podstawie dokonał takiego ustalenia.

Także kwestionowanie rzetelności sporządzonej w niniejszej sprawie opinii przez biegłego psychiatrę o stanie zdrowia psychicznego obwinionego, uznanej przez Sąd I instancji za wiarygodną, nie jest trafne.

Apelujący nie wskazał konkretnych zarzutów, które mogłyby podważyć wiarygodność tej opinii, a biegły wyraźnie wskazał, iż charakter zarzucanego obwinionemu czynu – wykonywanie systematycznie przez dłuższy okres czasu logicznych, zaplanowanych czynności, a także postawa obwinionego w trakcie prowadzonego postępowania wskazuje, iż w chwili popełnienia czynu obwiniony miał pełną zdolność do rozpoznania jego znaczenia i pokierowania swoim postępowaniem.

Co do zarzutu dotyczącego przedawnienia karalności przypisanego obwinionemu wykroczenia i wysnutego w oparciu o ten zarzut wniosku

o częściowe umorzenie postępowania zauważyć trzeba, że zarówno zarzut jak

i wniosek apelacji nie są trafne, a nadto sformułowane dosyć nieprecyzyjnie.

Sąd Rejonowy przyjął, iż obwiniony działał w okresie od 21 września 2011r. do 16 listopada 2011r., ale niestety w pisemnym uzasadnieniu nie wyjaśnił dlaczego przyjął taki właśnie czas popełnienia czynu. Rozważenia wymaga, czy w niniejszej sprawie mamy do czynienia z wykroczeniem ciągłym (w doktrynie prezentowane są poglądy, iż mimo, że kodeks wykroczeń nie normuje instytucji czynu ciągłego, dopuszczalne jest jej inkorporowanie na grunt prawa wykroczeń - ale wówczas należałoby udowodnić obwinionemu, że przed złożeniem oferty sprzedaży pierwszego produktu, miał już zamiar wprowadzić do obrotu każdy kolejny), czy też zachowaniu sprawcy bardziej odpowiada przyjęcie wykroczenia trwałego (które polega na wytworzeniu sytuacji przestępczej - na taki czyn składa się kilka lub nawet kilkadziesiąt aktów bezprawnych - będącej następstwem jednego działania i utrzymywanie tej sytuacji przez pewien czas przez sprawcę).

W obu przypadkach zarówno wykroczenia ciągłego jak i trwałego, czas popełnienia przestępstwa liczy się od momentu rozpoczęcia pierwszego zachowania (aktu), aż do chwili zakończenia ostatniego, a przedawnienie karalności biegnie od ustania bezprawnego stanu, czyli od zakończenia ostatniego zachowania (aktu). Wobec ustalenia przez Sąd Rejonowy, iż obwiniony działał do 16 listopada 2011r., przedawnienie karalności wykroczenia nastąpi 17 listopada 2013r.

Należy jednak zwrócić uwagę, iż apelujący złożył wniosek

o uniewinnienie obwinionego. Wobec takiego stanowiska zadaniem Sądu

I instancji będzie w pierwszej kolejności ustalenie czy obwiniony wykroczenie popełnił.

W tym stanie rzeczy Sąd Odwoławczy uchylił zaskarżony wyrok

i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.